

Nationellt program för Europiska socialfonden+ 2021–2027

Återrapport enligt regleringsbrev 2024

Arbetsförmedlingen
Författare: Lena Holm Lundvall
Datum: 2026-03-31
Diarienummer: Af-2026/0028 9826

Förord

Denna rapport för 2025 har tagits fram med anledning av följande uppdrag i Arbetsförmedlingens regleringsbrev 2024:

Nationellt program för Europeiska socialfonden+ 2021–2027

Arbetsförmedlingen ska vara en central aktör i genomförandet av det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ (ESF+) 2021–2027. Arbetsförmedlingen ska ta tillvara de möjligheter som ges inom såväl programområde B Öka möjligheten till arbete som andra programområden för att förstärka och utveckla de arbetsmarknadspolitiska insatserna.

Arbetsförmedlingen ska redovisa sin medverkan i det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ och vilka erfarenheter som har dragits av projekten samt hur myndigheten har tagit till vara resultat av programmet i den ordinarie arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Uppdraget ska årligen under perioden 2025–2031 redovisas till Regeringskansliet Arbetsmarknadsdepartementet senast den 31 mars.

Rapporten redovisar de projekt som pågått under 2025. Fokus ligger på projekt med Arbetsförmedlingen som projektägare och medfinansiär, samt ett urval av de medfinansierade projekten. Rapporten skiljer sig från andra rapporter då sammanställning har gjorts utifrån insända underlag från Arbetsförmedlingens avdelningar och regioner. Resultat och erfarenheter skiljer sig även i redovisningen eftersom projekten har kommit olika långt i projektfasen.

Beslut i ärendet har fattats av överdirektör Thomas Hagman. Ärendet har föredragits av Lena Holm Lundvall, kvalificerad handläggare, Arbetsmarknadsavdelningen. Övriga som har deltagit i den slutliga handläggningen är Tomislavka Barisic-Ljungholm, enhetschef, Arbetsmarknadsavdelningen. Petra Lindstedt, avdelningschef, Arbetsmarknadsavdelningen, Tove Elvelid, verksamhetsområdesdirektör, verksamhetsområde Samordnat stöd.

Beslutet är fastställt digitalt i Diariet och saknar därför namnunderskrifter.

Thomas Hagman

Lena Holm Lundvall

Innehåll

1	Sammanfattning	5
2	Arbetsförmedlingens uppdrag, riktlinjer och organisering	6
2.1	Inriktningsdokument för ESF+	6
2.2	Övervakningskommitté för det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027	6
2.3	Strategiska partnerskap och strukturfondpartnerskap	7
3	Europeiska socialfonden+ (2021–2027)	7
4	Arbetsförmedlingens medverkan i Europeiska socialfonden+	7
4.1	Arbetsförmedlingens medverkan som projektägare i programområde A ..	10
4.1.1	Arbete för gemenskap – samarbete Eskilstuna	10
4.1.2	Hållbarhet i mobilitet.....	10
4.1.3	Kompetens Västsverige	11
4.1.4	OPIS – Offensiv progression i samverkan	12
4.1.5	Samstart	13
4.1.6	Samstart+	14
4.1.7	Skiss+ Sammanhållet, koordinerat och individuellt stöd i samverkan	14
4.1.8	Stockholmskraften	15
4.1.9	Öka arbetsgivarnas förmåga	15
4.2	Arbetsförmedlingens medverkan i programområde B	16
4.2.1	Onward ESF+	17
4.2.2	Equip ESF+	17
4.3	Arbetsförmedlingens medverkan i programområde D.....	18
4.3.1	Innovativ rekrytering till norra Sverige	18
4.4	Projekt där Arbetsförmedlingen är medfinansiär och medverkar i ESF+ ..	19
5	Lärdomar och erfarenheter från ESF+ projekt	19

1 Sammanfattning

Denna rapport redovisar Arbetsförmedlingens medverkan i det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ (ESF+) under 2025, i enlighet med uppdrag i myndighetens regleringsbrev. Redovisningen omfattar Arbetsförmedlingens roll i ESF+ och de erfarenheter och resultat som har genererats inom ramen för programmet.

Arbetsförmedlingen är en central aktör i genomförandet av ESF+ och genomför projekt med stärkt verksamhetsperspektiv. Under 2025 har insatser prioriterats som syftar till att minska långtidsarbetslösheten, stärka kompetensförsörjningen och utveckla individanpassade och kostnadseffektiva arbetsmarknadspolitiska insatser. Projekten har haft ett stärkt verksamhetsperspektiv. Särskilt fokus har lagts på programområde B som är riktat till Arbetsförmedlingen och projekt med Arbetsförmedlingen som projektägare och medfinansiär i projekt inom programområde A, samt strukturinriktade insatser inom programområde D.

Under 2025 har Arbetsförmedlingen varit projektägare för tolv projekt, varav två förstudier. Fem projekt har bedrivits nationellt och sju regionalt. Därutöver har myndigheten varit medfinansiär och samverkanspart i elva projekt samt medverkat i ytterligare projekt i olika roller. Projekten har genomförts i samverkan med kommuner, regioner, samordningsförbund, arbetsgivare samt aktörer inom civilsamhället och den idéburna sektorn. Erfarenheterna visar att gemensam planering, tydlig ansvarsfördelning och kontinuitet i individkontakten bidrar till kortare vägar mot arbete eller studier, särskilt för personer som tidigare inte nåtts av ordinarie insatser.

Inom programområde A har projekten i huvudsak riktats till personer som står långt från arbetsmarknaden och präglats av ett starkt samverkansperspektiv mellan Arbetsförmedlingen och kommuner. Erfarenheterna visar att sammanhållna och koordinerade arbetssätt, gemensam planering och individanpassat stöd bidrar till ökad progression mot arbete eller studier. Projekten har även stärkt kunskapen om målgruppernas behov och om hur insatser kan sättas in tidigare och mer träffsäkert.

Programområde B har utgjort en central del av Arbetsförmedlingens medverkan i ESF+. Projekten Onward ESF+ och Equip ESF+ har tillsammans omfattat tiotusentals deltagare och haft stor betydelse för myndighetens arbete med personer som är långtidsarbetslösa eller riskerar långtidsarbetslöshet. Resultaten visar på goda övergångar till arbete och studier. Insatserna ges inom ramen för tjänsten Rusta och matcha har bidragit till att förstärka och vidareutveckla den nationella arbetsmarknadspolitiken.

Inom programområde D har Arbetsförmedlingen medverkat i projekt med fokus på kompetensförsörjning och geografisk rörlighet i glesbefolkade regioner i norra Sverige. Även om flera av dessa projekt befinner sig i ett tidigt skede har de bidragit till ökad kunskap om strukturella utmaningar och behovet av långsiktiga,

samordnade lösningar för att möta arbetsgivarnas kompetensbehov och stärka den regionala arbetsmarknaden.

Sammantaget visar rapporten att Arbetsförmedlingens medverkan i ESF+ under 2025 har bidragit till utveckling av arbetssätt, stärkt samverkan mellan aktörer och förbättrade förutsättningar för arbetssökande att närma sig arbete eller studier.

ESF+ har därmed fungerat som ett viktigt verktyg för metodutveckling, lärande och komplettering av den ordinarie verksamheten. De horisontella principerna i projekten har beaktats och har bedrivits i enlighet med Arbetsförmedlingens ordinarie jämställdhetsarbete. Samtidigt kvarstår behov av fortsatt arbete för att säkerställa att framgångsrika arbetssätt och resultat tas till vara och implementeras långsiktigt i Arbetsförmedlingens ordinarie verksamhet.

2 Arbetsförmedlingens uppdrag, riktlinjer och organisering

Arbetsförmedlingen är en central aktör i genomförandet av ESF+. Projekten ligger i linje med Arbetsförmedlingens uppdrag genom att ta till vara de möjligheter som ges inom ESF+ för att öka möjligheten till arbete och att förstärka och utveckla de arbetsmarknadspolitiska insatserna. Arbetsförmedlingen bistår även Svenska ESF-rådet i arbetet med uppföljning och utvärdering av insatser för ESF+ samt medverkar i förberedelser inför utvärdering av projekt inom programområde B.

2.1 Inriktningsdokument för ESF+.

Arbetsförmedlingens inriktningsdokument beskriver hur arbetet med ESF+ är organiserat kring roller, ansvar och hur Arbetsförmedlingen kan delta i eller medfinansiera projekt. Beslut om medverkan i projekt fattas på nationell nivå och regleras av myndighetens arbetsordning.

2.2 Övervakningskommitté för det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027

Övervakningskommittén för det nationella programmet för ESF+ 2021–2027 har inrättats i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 om gemensamma bestämmelser för bland annat fonderna inom EU:s sammanhållningspolitik samt förordningen (2022:1379) om förvaltning av program för vissa EU-fonder. Kommitténs uppdrag är att säkerställa att det nationella programmet genomförs effektivt, ändamålsenligt och med hög kvalitet. Arbetsförmedlingens överdirektör har beslutat om myndighetens representation i övervakningskommittén.

2.3 Strategiska partnerskap och strukturfondpartnerskap

Strukturfondpartnerskapen (SFP) har haft i uppdrag att ta fram regionala handlingsplaner, besluta inriktningen för utlysningar med dessa samt vilka projekt som ska tilldelas medel. Under året har förordning (2022:1379) om förvaltning av program för vissa EU-fonder reviderats. Ändringarna, som trädde i kraft i augusti 2025 innebär att SFP har ersatts av strategiska partnerskap.

De strategiska partnerskapen ska samverka med den förvaltande myndigheten kring planering och utformning av utlysningar, men har inte längre i uppgift att prioritera enskilda projekt. I stället är det den förvaltande myndigheten, Svenska ESF-rådet (för ESF+), som fattar beslut om vilka projekt som beviljas medel. Myndigheten företräds i partnerskapen främst av chefer med mandat inom respektive geografiskt område.

3 Europeiska socialfonden+ (2021–2027)

ESF+ är Europeiska unionens främsta verktyg för att stödja insatser som motverkar arbetslöshet och främjar social inkludering på arbetsmarknaden. Svenska ESF-rådet är förvaltande myndighet i Sverige och ansvarar för det nationella programmet för ESF+ som anger fondens mål och prioriteringar.

Programmet är indelat i sex programområden (A–F) med fokus på olika delar av sysselsättning och social inkludering. Programområde A syftar till ett inkluderande och hållbart arbetsliv, B till ökad sysselsättning, C till minskad ekonomisk utsatthet, D till stärkt kapacitet i glesbygd och E till att främja social innovation. Programområde F, Fast-Care, gav stöd till ukrainska flyktingar och avslutades 2024.

Genomförandet sker via ett nationellt program, en nationell handlingsplan samt åtta regionala handlingsplaner. Arbetsförmedlingen är en central aktör i både det nationella och regionala genomförandet.

Inriktningen är att finansiera kostnadseffektiva insatser där behoven är som störst, samt där kostnader vägs mot förväntade effekter. Insatserna ska komplettera den nationella arbetsmarknadspolitiken genom både individinriktade åtgärder och utveckling av metoder på organisations- och strukturnivå.

Den totala budgeten för ESF+ i Sverige uppgår till cirka 1,6 miljarder euro, inklusive nationell medfinansiering, varav EU bidrag är 707 miljoner euro.

4 Arbetsförmedlingens medverkan i Europeiska socialfonden+

Arbetsförmedlingens medverkan i ESF+ ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt och ligga i linje med myndighetens verksamhetsplan och prioriteringar.

Under 2025 har prioriteringarna varit att och förebygga och minska långtidsarbetslöshet, stärka kompetensförsörjningen och att använda projektmedel inom programområde B, som är riktade till Arbetsförmedlingen.

I enlighet med ESF+ programmål har de horisontella principerna om jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering integrerats genomgående i planering, genomförande och uppföljning av insatserna. Arbetet med dessa principer har särskilt fokus på att säkerställa att kvinnor och män ges likvärdiga förutsättningar att ta del av insatserna samt att undanröja hinder för deltagande kopplade till funktionsnedsättning eller andra individuella behov.

Arbetsförmedlingen kan vara projektägare och medfinansiera en viss del av projekten. Arbetsförmedlingen kan även delta i externa projekt som medfinansiär, samverkanspart, deltagande aktör eller samarbetspart. Arbetsförmedlingen kan vara både medfinansiär, samverkanspart och deltagande aktör i ett och samma projekt.

Om Arbetsförmedlingen medfinansierar ett projekt kan det ske antingen genom arbetssökandes aktivitetsstöd för deltagare eller genom att myndigheten bidrar med personalresurser (arbetstid i projektet). Inom programområde B sker medfinansieringen genom faktiska kostnader per deltagare hos leverantörer samt genom schablonersättning för indirekta och direkta kostnader. Att vara samverkanspart innebär att Arbetsförmedlingen har ett åtagande i projektet och tar del av stöd från ESF+ för den arbetstid som medarbetare lägger ned i projektet inom ramen för samverkan. Begreppet deltagande aktör förekommer enbart inom programområde A:1. Det innebär att personalen utgör projektets målgrupp och deltar i de kompetensutvecklingsinsatser som genomförs inom projektet.

Under 2025 har Arbetsförmedlingen varit projektägare till tolv projekt, varav två förstudier. Fem projekt har bedrivits nationellt och sju regionalt. Myndigheten har varit medfinansiär i elva projekt och medverkat som samverkanspart och/eller varit deltagande aktör i totalt tio projekt.

De främsta aktörerna Arbetsförmedlingen har samarbetat med är kommuner, samordningsförbund, regioner, arbetsgivare samt aktörer från civilsamhället och idéburen sektor.

Fullständig projektförteckning över projekt som Arbetsförmedlingen medfinansierar finns i bilaga 1 Projektlista.

Tabell 1. Antal ESF+ projekt där Arbetsförmedlingen är projektägare samt projekt som myndigheten medfinansierar eller är samverkanspart till ¹

	2023	2024	2025
Arbetsförmedlingen projektägare²	5	10	12
Medfinansierar	1	6	11
Samverkanspart	6	9	10
Deltagande aktör	1	3	4

Källa: ESF-rådets projektdatabas

Tabell 2. Total projektbudget under projekttid, angivet i tkr

2025	Total budget	Arbetsförmedlingens medfinansiering
Arbetsförmedlingen som projektägare³	2 006 601	1 043 932
Arbetsförmedlingen som medfinansierar	344 060	27 656

Källa: ESF-rådets projektdatabas

Tabell 3. Antal avslutade deltagare, till arbete och till studier inom programområde A och B

2025	Antal deltagare	Män	Kvinnor
I egen regi (POA)	4 190	2 267	1 923
Till arbete	1 461	829	632
Gått till studier	317	146	171
Medfinansierar	529	223	298
Till arbete	160	70	90
Gått till studier	89	40	49
I egen regi (POB)⁴	28 913	16 195	12 718
Till arbete	9 646	5 895	3 751
Gått till studier	1 707	771	936

Källa: ESF-rådets projektdatabas, samt data från SCB

¹ Arbetsförmedlingen kan vara både medfinansierar och samverkanspart i samma projekt.

² Projekt inklusive förstudier som Arbetsförmedlingen är projektägare till.

³ Projekt inklusive förstudier som Arbetsförmedlingen är projektägare till.

⁴ I redovisningen finns deltagare från PO-B projekten Onward och Equip

4.1 Arbetsförmedlingens medverkan som projektägare i programområde A

Programområde A syftar till att ge fler möjligheter till kompetensutveckling och omskolning. Med hjälp av digitala färdigheter och entreprenörskap stöd ges för att ställa om och att stärka möjligheterna för att möta arbetsmarknadens förändringar och underlättar karriärövergångar. Insatserna kan även stötta de som står långt ifrån arbetsmarknaden till att få sysselsättning. Insatserna ska bidra till att främja lika möjligheter genom aktiv inkludering och livslångt lärande. Insatser kan också riktas till ungdomar från 13 år som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden.

De projekt som Arbetsförmedlingen bedriver inom programområde A kännetecknas av ett uttalat behov av samverkan med andra aktörer för att på ett effektivt sätt möta arbetssökandes behov och främja deras inkludering på arbetsmarknaden. Ett tydligt kompetensförsörjningsperspektiv präglar projekten, vilket är särskilt angeläget mot bakgrund av den utbredda kompetensbrist som råder inom många yrken och i stora delar av landet.

4.1.1 Arbete för gemenskap – samarbete Eskilstuna

Projektbeskrivning och mål

Projektet pågår mellan september 2024 och juni 2027. Det är ett regionalt samverkansprojekt mellan Arbetsförmedlingen och Eskilstuna kommun. Målet är att skapa gemensam samarbetsmodell som bidrar till att deltagarna blir matchningsbara mot arbete, reguljär utbildning, alternativt arbetsmarknadsutbildning eller andra av Arbetsförmedlingens upphandlade insatser. Målgruppen är arbetssökande med begränsad aktivitetsförmåga för att delta i schemalagda aktiviteter. Projektet genomförs i tre faser med 100 nya deltagare per fas.

Resultat och erfarenheter

Under den första fasen (oktober 2024–juli 2025) gick 30 deltagare till arbete och 18 till studier. Genom projektsamverkan har kontakt etablerats med regionen, civilsamhället och föreningslivet för att stödja målgruppen i övergången från utanförskap till ökad delaktighet och bättre förståelse för det svenska samhället.

Projektet har visat att många deltagare besitter kunskaper och kompetenser som tidigare varit dolda för arbetsgivare med rekryteringsbehov. Ett resultat av det fördjupade samverkansarbetet är en mer systematisk kartläggning av deltagarnas kompetenser genom gemensam planering. Denna information har integrerats i det uppsökande arbetet gentemot arbetsgivare och har under perioden september–december 2025 resulterat i 31 beviljade praktikplatser. Praktikplatserna förväntas bidra till att deltagarna successivt närmar sig studier eller arbete.

4.1.2 Hållbarhet i mobilitet

Projektbeskrivning och mål

Förstudien har pågått mellan maj 2024 och maj 2025. Arbetet har bedrivits nationellt i samverkan med Arbetsförmedlingens region Nord. Syftet var att undersöka hur styrning och organisering av komplexa uppdrag kan utformas hållbart, med fokus på

att stärka geografisk och yrkesmässig rörlighet, särskilt i Norrbotten och Västerbotten. Förstudien har koppling till Innovativ rekrytering till norra Sverige och berör främst verksamheten i norra Sverige. Målet var att analysera dessa utmaningar samt pröva innovativ tjänstedesign⁵ som metod.

Resultat och erfarenheter

Förstudien visar att kompetensförsörjning och geografisk rörlighet är komplexa och mångdimensionella frågor. Det finns en övergripande samsyn kring den långsiktiga inriktningen för arbetet. Samtidigt försvåras det praktiska genomförandet av bristande samordning i det dagliga arbetet. Det finns en avsaknad av en part som har ansvar att överblicka och koordinera kompetensförsörjningssystemet som helhet eftersom det finns skilda utgångspunkter och prioriteringar, vilket begränsar den gemensamma förståelsen. Arbetsförmedlingen samt kommuner och regioner arbetar delvis utifrån olika logiker och tidsperspektiv, vilket bidrar till glapp mellan parterna avseende behovsbild och prioriteringar i genomförandet.

En central slutsats är att det finns ett tydligt behov av lokalt anpassade arbetssätt som tar hänsyn till de skilda förutsättningar som råder i olika delar av norra Sverige. Förstudien identifierar utvecklingspotential, både inom ramen för Arbetsförmedlingens egen verksamhet och i samverkan med kommuner och regioner. Den visar även att design thinking-metodik⁶ kan fungera som ett effektivt verktyg för att skapa gemensam förståelse och lägga grunden för ett mer strukturerat och lösningsorienterat samarbete kring prioriterade utvecklingsområden. De identifierade utmaningskluster och kartläggningen av kompetensförsörjningssystemet utgör ett konkret underlag för fortsatt utvecklingsarbete och framtida insatser.

Den övergripande slutsatsen är att ett systemperspektiv, i kombination med Collective Impact⁷ och tjänstedesign, kan stärka myndigheters förmåga att hantera komplexa samhällsutmaningar på ett hållbart sätt. Förstudien genererar praktiska erfarenheter som kan tas vidare i framtida genomförandeprojekt i nära samverkan mellan Arbetsförmedlingen, kommuner och regioner.

4.1.3 Kompetens Västsverige

Projektbeskrivning och mål

Projektet pågår mellan november 2024 och oktober 2026 och drivs av Arbetsförmedlingen och kommunerna i Fyrbodalen, Göteborg och Skaraborg. Syftet är att öka anställningsbarheten genom fler studiemöjligheter för kortutbildade som står långt från arbetsmarknaden, med särskilt fokus på utrikesfödda personer med

⁵ Metod som utgår från användarens behov och upplevelser när nya tjänster, produkter och processer utformas. Metoden bygger på ett utforskande, involverande och samskapande förhållningssätt för att stärka användarens delaktighet under hela processen.

⁶ Användarcentrerat förhållningssätt för att lösa komplexa problem och driva innovation, fokuserat på förståelse, idégenerering och snabba experiment, ofta genom fem faser: Empati, Definiera, Idégenerera, Prototypa och Testa.

⁷ En strukturerad samarbetsmodell där olika sektorer (offentlig, privat, ideell) går samman för att lösa komplexa samhällsproblem genom en gemensam agenda, delade mätetal och kontinuerlig kommunikation

funktionsnedsättning eller ohälsa. Målet är att 40 procent av minst 400 deltagare ska gå till studier. Projektet ska även säkerställa progression mot arbete och utveckla en modell för sammanhållet stöd inom lokala överenskommelser med ambition att skapa hållbara arbetssätt som kan implementeras brett i samverkan med kommunerna. Målgruppen är personer som står långt ifrån arbetsmarknaden där bedömning gjorts om att utbildning krävs för att få arbete.

Resultat och erfarenheter

Projektet testar en ny metod där kommun- och Arbetsförmedlingen gemensamt ansvarar för deltagarnas operativa stöd. Sedan januari 2025 har 511 deltagare, varav 255 kvinnor och 256 män, fått fördjupad kartläggning med individuella handlingsplaner. Av dessa har 83 deltagare påbörjat utbildning och 50 deltagare har fått arbete. 82 deltagare har uppnått progression mot sina utbildningsmål. Mot bakgrund av att många deltagare initialt saknar insikt om vikten av utbildning för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden bedöms dessa resultat som positiva. Projektet uppvisar även en jämn könsfördelning, vilket ses som en styrka.

Erfarenheter från projektet visar att en stor andel deltagare saknar studievana, har begränsade kunskaper i svenska språket samt låg digital kompetens, vilket kräver mer individuellt stöd. Deltagarnas progression följs upp genom progressionsmätningar baserade på BIP-metodiken⁸ samt SKAPA-materialet⁹. Täta uppföljningsmöten med fokus på progression och uppföljning av handlingsplaner har visat sig vara en framgångsfaktor. Även individuell vägledning och grupp vägledning visar på positiva effekter.

4.1.4 OPIS – Offensiv progression i samverkan

Projektbeskrivning och mål

Projektet pågår mellan januari 2025 och december 2027 och är ett regionalt projekt som ägs av Arbetsförmedlingen och genomförs tillsammans med 10 kommuner i Jönköpings- och Kalmar län. Syftet är att hitta och ta fram gemensamma arbetssätt mellan Arbetsförmedlingen och kommuner för att skapa en strukturerad samarbetsmodell som kan implementeras i ordinarie verksamheter. Målet att 50 procent av minst 400 deltagare ska nå arbete eller utbildning mot arbete och att skapa en strukturerad samarbetsmodell som leder till kortare tid i arbetslöshet. Målgruppen är långtidsarbetslösa över 25 år med minst 24 månaders arbetslöshet, där ordinarie insatser bedöms otillräckliga och behov av samverkan finns. Utomeuropeiskt födda kvinnor är prioriterade.

Resultat och erfarenheter

Under 2025 har 148 deltagit i projektet, varav 102 kvinnor (98 utomeuropeiskt födda) och 46 män. 38 deltagare har gått till arbete eller studier mot arbete. 27 deltagare som avslutades för arbete eller studier under perioden maj–september kvarstod i arbete eller studier efter 90 dagar. Erfarenheterna visar att tydlig struktur, gemensam planering och nära samarbete mellan arbetsförmedlare, koordinator och deltagare är avgörande. Hög aktivitetsnivå, regelbundna fysiska möten, systematiskt

⁸ Beskæftigelse Indikator Projektet (Dansk progressionsmätningssstudie)

⁹ Skattning av progression mot arbete.

språkarbete samt goda kontakter med näringsliv och kommuner bidrar till hållbara övergångar.

En central framgångsfaktor är att deltagarna upplever delaktighet och bekräftelse, vilket stärker motivationen och ökar möjligheten att nå arbete eller studier.

4.1.5 Samstart

Projektbeskrivning och mål

Projektet har pågått från 2019 fram till januari 2026. Det är ett nationellt projekt inom regeringens funktionshinderpolitik och Arbetsförmedlingens uppdrag att stödja elever med funktionsnedsättning redan under skoltiden inom skolsamverkan. Syftet är att förbättra arbetssätt och skapa större likvärdighet i övergången från skola till arbetsliv, i samverkan med andra aktörer. Projektet drivs av Arbetsförmedlingen med samverkansavtal med cirka 144 kommuner. Målgruppen är gymnasieelever med funktionsnedsättning som behöver stöd vid övergången till arbetslivet. Skolorna identifierar elever, kontaktar Arbetsförmedlingen som gör inskrivning och upprättar plan med stöd av SIUS¹⁰ vid behov. Målet är att implementera erfarenheter i ordinarie verksamhet.

Resultat och erfarenheter

Erfarenheter visar att välfungerande samverkan, god skolförankring och hög kunskap om stödet är avgörande för att fler elever ska identifieras. Variationer mellan kommuner beror främst på lokalt samarbete och ansvarstagande. Sedan starten 2019 har projektet haft totalt 6 162 deltagare, varav 2 789 kvinnor och 3 373 män. Totalt har projektet haft 2 854 övergångar till arbete sedan 2019, av dessa är 1 228 kvinnor och 1 626 män. Vidare har 500 personer gått vidare till studier varav 230 kvinnor och 270 män. Innan projektstart fick uppskattningsvis 1 000 elever årligen stöd. Det nationella behovet bedöms nu vara cirka 5 000 elever per år.

Genom projekten har Arbetsförmedlingen utvecklat ett nytt IT-system för registrering av elever som skrivs in i skolsamverkan. En särskild sökandekategori möjliggör systematisk uppföljning av arbetet nationellt inom ordinarie verksamhet och bedöms vara avgörande för den fortsatta utvecklingen av stödet. I höstas påbörjades även införandet av Samstartsmodellen i ordinarie verksamhet.

Erfarenheter visar att en utvecklad samverkan med skolorna bidrar till tidigare identifiering av individer med stödbehov. Personliga handläggare och ett mer sammanhållet stöd bidrar även till mer kvalitativa bedömningar och bättre förutsättningar för att erbjuda rätt insatser. Gemensamma rutiner, tydligare strukturer och nya samordnade roller har stärkt samverkan mellan Arbetsförmedlingen, skola och kommun.

De övergripande slutsatserna visar att tydliga nationella riktlinjer, lokala överenskommelser och en klar ansvarsfördelning är en framgångsrik

¹⁰ Särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS) är en insats för sökande med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

implementering. Även tillräckliga resurser, organisatorisk förankring och fortsatt förankring är avgörande.

4.1.6 Samstart+

Projektbeskrivning och mål

Projektet pågår mellan december 2025 och november 2028. Projektet bedrivs på lokal och nationell nivå med ett nätverk av samarbetspartners, inklusive Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF), funktionsrättsorganisationer och utbildningsaktörer. Projektet bygger på erfarenheter från tidigare Samstart, mot bakgrund av identifierade problem av bristande samverkan mellan myndigheter, otillräcklig kunskap om funktionsnedsättningar och outredda behov hos ungdomarna. Syftet är att förbättra etableringen på arbetsmarknaden för unga 16–29 år med funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa, genom individanpassade, tidiga och samordnade insatser. Målet är att minska ungdomsarbetslöshet, stärka självförsörjning och motverka utanförskap.

Resultat och erfarenheter

Projektet startade i december och har inte upparbetat några resultat.

4.1.7 Skiss+ Sammanhållet, koordinerat och individuellt stöd i samverkan

Projektbeskrivning och mål

Projektet pågår mellan oktober 2025 och september 2028 och genomförs i samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommuner i Östergötlands län. Syftet är att tillsammans utveckla en strukturerad samverkansmodell som motverkar att personer med svag ställning på arbetsmarknaden fastnar i långtidsarbetslöshet. Målet är att skapa en hållbar och effektiv samverkansmodell mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna, som leder till att personer långt ifrån arbetsmarknaden närmar sig arbete eller utbildning. Målgruppen är i projektet är långtidsarbetslösa personer där tidigare stödinsatser inte lett till varaktiga lösningar.

Resultat och erfarenheter

Projektet har nyligen startat och resultaten är begränsade. Fram till och med den 31 december 2025 har totalt 139 deltagare påbörjat projektet, varav 94 kvinnor och 45 män. 30 deltagare avslutats eller avbrutit sitt deltagande. Av dessa har fyra personer övergått till arbete eller reguljära studier. Arbetssättet med utsedda, gemensamma handläggare bidrar till ökad kontinuitet och tydlighet för både deltagarna och den gemensamma individprocessen.

Denna form av strukturerad samverkan skapar förbättrade förutsättningar för att samordna insatser och erbjuda mer individanpassade och riktade åtgärder i ett betydligt snabbare tempo jämfört med traditionella samverkansformer. Genom tidig identifiering av deltagarens behov och möjligheter är ambitionen att påskynda vägen mot arbete eller studier. Det koncentrerade stödet bidrar även till att synliggöra mindre framsteg i deltagarens utveckling, vilket underlättar en systematisk uppföljning och möjliggör mer välgrundade gemensamma bedömningar av vilka insatser och aktiviteter som är mest ändamålsenliga.

4.1.8 Stockholmskraften

Projektbeskrivning och mål

Projektet pågår mellan september 2024 och augusti 2027. Projektet bedrivs av Arbetsförmedlingen i samarbete med Samordningsförbundet Stockholm stad, med stöd från Försäkringskassan, hälso- och sjukvården, arbetsgivare och civilsamhället. Syftet är att minska långtidsarbetslösheten och förebygga långvarigt utanförskap, med särskilt fokus på utsatta grupper såsom kvinnor, utrikes födda, äldre och personer med funktionsnedsättning. Målet är att deltagare ska nå egen försörjning genom arbete eller studier, eller på annat sätt uppnå tydlig progression mot arbete eller studier. På organisatorisk är målet att utveckla en hållbar och resurseffektiv samverkansmodell mellan Arbetsförmedlingen och Stockholms stad som stärker stödet till långtidsarbetslösa och som kan tas till vara i ordinarie verksamhet. Modellen bygger vidare på erfarenheter från projektet Malmökraften och på forskning som visar att tidigt fokus på arbete, parallella och samordnade insatser

Resultat och erfarenheter

Projektet visar redan positiva effekter på både individ- och organisationsnivå. Teamen har hittills stöttat knappt 250 deltagare, varav 26 procent har fått ett arbete eller påbörjat reguljära studier. Därutöver upplever en majoritet av deltagarna en tydlig progression mot att närma sig arbete eller studier. Utbetalt försörjningsstöd har minskat, främst till följd av övergång till lönestödda anställningar men även genom att deltagare har uppnått egen försörjning.

Projektet har hittills fokuserat på att pröva och utveckla en modell för stärkt individsamverkan mellan Arbetsförmedlingen och Stockholms stad genom samarbete mellan arbetsförmedlare, socialsekreterare och jobbcoacher. Gemensam kompetensutveckling kring olika metoder har ökat förståelse för respektive organisations uppdrag, kultur och förutsättningar och arbetssätt.

En utmaning är att projektet inte omfattar samtliga stadsdelar i Stockholms stad, vilket kan påverka framtida implementering i ordinarie verksamhet. Ett arbete för att hantera detta har inletts och kommer prioriteras under 2026, då projektets erfarenheter i ökad utsträckning ska tas till vara och analyseras inför fortsatt utveckling.

4.1.9 Öka arbetsgivarnas förmåga

Projektbeskrivning och mål

Förstudien pågick mellan januari och december 2025 med syfte att stärka arbetsgivares kapacitet att ta emot, anställa och behålla personer som står långt från arbetsmarknaden. Målet var att ta fram kunskapsunderlag och strukturer som stärker arbetsgivares förutsättningar att inkludera målgruppen samt att skapa grund för metod- och verksamhetsutveckling som på sikt kan bidra till minskad långtidsarbetslöshet och förbättrad matchning på arbetsmarknaden. Bakgrunden är att många arbetsgivare, trots rekryteringsbehov, upplever osäkerhet kring ansvar, stöd och samverkan med offentliga aktörer vid anställning av personer med komplexa behov.

Resultat och erfarenheter

De lösningar som tagits fram inom ramen för förstudien har testats i två piloter tillsammans med arbetsgivare inom besöksnäringen samt vård- och omsorgsbranschen. Piloterna visar att det finns branscher med betydande rekryteringsbehov där arbetsgivare, under rätt förutsättningar, är villiga att medverka till att långtidsarbetslösa utvecklas mot anställningsbarhet genom arbetsträning och praktik. Erfarenheterna pekar på att motivation och rätt grundförutsättningar hos individen är avgörande, liksom att kvalitet prioriteras framför volym i urval och matchning. Piloterna bekräftar även vikten av tydliga och gemensamma processer för urval, förberedelse, matchning och uppföljning samt att arbetsgivare värdesätter att offentliga aktörer tar ansvar för uppföljning och hantering av frågor som kan påverka arbetsplatsen.

För Arbetsförmedlingen innebär förstudien fördjupade erfarenheter av behovet av att kombinera individfokuserade, evidensbaserade metoder med ett mer strukturerat och strategiskt arbetsgivararbete. Resultaten pekar på att utvecklade arbetssätt för arbetsgivarsamverkan, stärkt arbetsmarknadskunskap hos medarbetare samt tydligare styrning och ledning av arbetsgivararbetet är centrala för att bättre tillvarata arbetsgivarnas efterfrågan.

Förstudien utgör därmed ett underlag för fortsatt utveckling av samverkansformer och arbetssätt som kan prövas vidare inom ramen för ett eventuellt genomförandeprojekt och på sikt bidra till utveckling av Arbetsförmedlingens ordinarie verksamhet.

4.2 Arbetsförmedlingens medverkan i programområde B

Programområde B riktar sig till personer inskrivna vid Arbetsförmedlingen som behöver stöd för att närma sig arbete eller utbildning. Insatserna omfattar vägledning, matchning och rustande aktiviteter för att stärka deltagarnas kompetens i linje med arbetsmarknadens behov. Arbetsförmedlingens tilldelning uppgår till 14 procent av fonden med krav på 60 procents medfinansiering. EU-kommissionens bidrag inom programområdet är cirka 99 miljoner euro.

Projekt motsvarande cirka 2 000 miljoner kronor har beviljats, varav 800 miljoner kronor finansieras av ESF+ för projekten Onward, Equip och Grow. Målgruppen är långtidsarbetslösa i behov av samordnat och individanpassat stöd. Onward avslutades i december 2025. Equip pågår sedan mars 2025 och Grow startar i februari 2026. Onward och Equip omfattar sammantaget drygt 110 000 deltagare.

Insatserna genomförs av Arbetsförmedlingen genom fristående leverantörer som upphandlats i enlighet med lagen om valfrihetssystem (LOV). Bedömningen av deltagarnas stödbehov har baserats på flera faktorer, däribland utbildningsnivå, tidigare arbetslivserfarenhet, bostadsort och kön. Utifrån denna samlade bedömning har deltagarna placerats i nivå A, B eller C inom insatsen, i syfte att säkerställa att stödet är proportionerligt och ändamålsenligt. Insatsen har omfattat både rustande moment, såsom kartläggning, vägledning och kompetensutveckling, och matchande

insatser med fokus på att underlätta övergången till arbete eller reguljära studier. Projekten är en central del av Arbetsförmedlingens arbete mot långtidsarbetslöshet och integrerar horisontella principer om jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering. Syftet är att stärka deltagarnas kompetens, anställningsbarhet och hållbara övergång till arbete eller studier.

4.2.1 Onward ESF+

Projektbeskrivning och mål

Projektet genomfördes mellan september 2023 och december 2025 och har bedrivits nationellt av Arbetsförmedlingen. Syftet var att förstärka och vidareutveckla den nationella arbetsmarknadspolitiken genom att erbjuda riktade insatser till långtidsarbetslösa kvinnor och män för att stärka övergången till arbete eller studier. Insatserna har genomförts inom ramen för Arbetsförmedlingens upphandlade tjänst Rusta och matcha. Målet var att 50 000 kvinnor och män som skulle övergå till arbete eller studier.

Resultat och erfarenheter

Projektet har uppnått målet på 50 000 deltagare, varav 25 000 kvinnor och 25 000 män. Den faktiska könsfördelningen uppgick till 45 procent kvinnor och 55 procent män, eftersom det faktiska deltagandet var 65 000. 38 procent av deltagarna påbörjade ett arbete och sju procent en utbildning inom tolv månader. 31 procent övergick till varaktiga arbeten eller studier (minst sex månader).

Uppföljningen visar bland annat att deltagarna tog i genomsnitt del av drygt 12 timmars stöd hos leverantör per deltagarmånad, medan mediandeltagaren tog del av sju timmar per månad. I enlighet med tjänstens utformning tog deltagare som stod längre ifrån arbetsmarknaden del av något mer stöd per deltagarmånad jämfört med deltagare som stod närmare arbetsmarknaden. Genom enkätutskick synliggörs att majoritet upplever en förbättring av sin förmåga att använda digitala verktyg och sina kunskaper inom kost och hälsa jämfört med innan de påbörjade Rusta och matcha, och två av tre uppger att de har förbättrat sina kunskaper om yrken och utbildningar. Två av tre utrikes födda upplever att de har förbättrat sina kunskaper i svenska språket.

Under 2027 genomförs en effektutvärdering om hur projektet och tjänsten påverkat deltagarnas möjligheter på arbetsmarknaden.

4.2.2 Equip ESF+

Projektbeskrivning och mål

Projektet pågår mellan mars 2025 och oktober 2027 och bedrivs nationellt av Arbetsförmedlingen. Syftet är att förstärka och vidareutveckla den nationella arbetsmarknadspolitiken genom riktade insatser till långtidsarbetslösa. Målet att 40 000 arbetssökande, med jämn könsfördelning, ska övergå till arbete eller reguljära studier. Insatserna genomförs inom Arbetsförmedlingens upphandlade tjänst Rusta och matcha.

Resultat och erfarenheter

Fram till tredje kvartalet 2025 har cirka 45 000 personer deltagit i projektet, varav 44 procent kvinnor. Därmed har det övergripande deltagarmålet uppnåtts och inflödet av nya deltagare stängts. Delmålet om jämn könsfördelning har i stort sett uppnåtts, med cirka 19 700 kvinnor och 25 300 män. Efter avslutat deltagande har drygt 40 procent av deltagarna har gått till någon form av arbete inom tre månader, varav 46 procent män och 35 procent av kvinnor.

Utöver övergångar till arbete visar projektet även positiva resultat avseende övergångar till studier. Efter tredje kvartalet har cirka 10 procent av deltagarna övergått till någon form av studier inom tre månader efter avslutat deltagande. I likhet med tidigare mätningar, och i kontrast till övergångar till arbete, är andelen kvinnor som övergår till studier högre än andelen män. Andelen kvinnor som övergått till studier uppgår till cirka 11 procent, jämfört med cirka 9 procent för män.

Sammantaget visar projektet att det har haft effekt på deltagarnas etablering på arbetsmarknaden och övergång till studier. Resultaten ligger väl i linje med projektets övergripande syfte och bidrar till Arbetsförmedlingens samlade arbete med att förebygga och motverka långtidsarbetslöshet.

4.3 Arbetsförmedlingens medverkan i programområde D

Insatserna inom programområde D riktar till glesbefolkade regioner i övre och mellersta Norrland och syftar till att stärka lokala strukturer samt samverkan mellan aktörer. Insatserna kan även omfatta utbildning, praktik och annat individstöd för att stärka deltagarnas ställning på arbetsmarknaden. Programområdet bidrar till att möta regionala utmaningar, som långa geografiska avstånd, låg befolkningstäthet och en åldrande befolkning. Arbetsförmedlingen driver ett projekt inom programområdet med fokus på kompetensförsörjning.

4.3.1 Innovativ rekrytering till norra Sverige

Projektbeskrivning och mål

Projektet pågår mellan september 2025 och 31 augusti 2028 och är ett regionalt strukturprojekt som bygger vidare på en tidigare förstudie. Arbetsförmedlingen bedriver projektet i samverkan med i region Västerbotten och Norrbotten. Projektet riktar till glesbefolkade områden i övre och mellersta Norrland med syfte att stärka lokala och regionala strukturer för nationell rekrytering. Projektets tre mål är att främja nya arbetssätt, etablera en struktur för ökad geografisk rörlighet samt stärka samverkan mellan aktörer inom kompetensförsörjning. Arbetet omfattar utveckling, test och etablering av hållbara strukturer för att möta arbetsgivares kompetensbehov, särskilt kopplat till den gröna omställningen och att öka den geografiska rörligheten på arbetsmarknaden.

Resultat och erfarenheter

Projektet har nyligen startat så det finns inga resultat att uppvisa.

4.4 Projekt där Arbetsförmedlingen är medfinansierare och medverkar i ESF+

Arbetsförmedlingen medfinansierar 11 externa ESF+ projekt och deltar även som samarbetspart i andra initiativ. Nedan redovisas lärdomar från ett urval av de projekt Arbetsförmedlingen medfinansierar. Projekten pågår fortfarande så det har inte upparbetats några slutgiltiga resultat.

Projektet Bridge by Rosengård riktar sig till långtidsarbetslösa unga vuxna i Malmö, särskilt utrikes födda kvinnor och använder Boost-metoden¹¹ för individanpassat stöd inom arbete, studier och hälsa. Under 2025 deltog 177 personer i projektet. Av de 101 deltagare som avslutats anser 90 deltagare att de fått relevant stöd. 33 deltagare har gått till arbete och 23 deltagare har gått till reguljära studier. Holistiskt stöd som kombinerar arbete, studier och sociala insatser är särskilt effektivt för målgrupper med komplexa behov.

Projektet Kompetensmatchning i Mellersta Norrland syftar till att möta regionens behov av arbetskraft och attrahera inflyttare samt nya arbetstillfällen. Arbetet är uppdelat i tre paket. Utveckling av kompetensmatchningsmetoder, förstärkt inkludering via High Coast International Hub Network¹² och en gemensam arbetsgivarplattform. Hittills är pekar erfarenheterna på att gemensamma strukturer för arbetsgivare och inkluderande nätverk är centrala för långsiktig kompetensförsörjning, även om konkreta resultat ännu är tidigt att bedöma.

Projektet Kultur- och kompetensbryggan i Stockholmsregionen riktar sig till utrikes födda långtidsarbetslösa. Arbetsförmedlingen har ansvarat för matchning, praktikbeslut och styrgruppsarbete. Erfarenheterna visar att kvalitativ matchning och kontinuerlig uppföljning stärker arbetsgivarkontakter och en träffsäker rekrytering.

Projektet NOI – Nod för inkludering i Jämtland fokuserar på inkluderande arbetsmarknad genom sociala företag och social upphandling. Arbetsförmedlingen bidrar med övergångar till anställning och arbetskraft. Gemensamma strukturer och nätverk mellan arbetsgivare, sociala företag och myndigheter underlättar kompetensförsörjning och inkluderande arbetsplatser.

5 Lärdomar och erfarenheter från ESF+ projekt

Sammantaget visar projekten inom ESF+ att Arbetsförmedlingens projektverksamhet bidrar till att utveckla arbetssätt och samverkansformer som stärker möjligheterna för personer långt från arbetsmarknaden att närma sig arbete eller utbildning. Projekten adresserar både individuella etableringshinder och mer strukturella utmaningar kopplade till kompetensförsörjning, matchning och regional arbetsmarknadsutveckling. Resultaten indikerar att kombinationen av

¹¹ Begrepp som används för olika processer att förbättra, accelerera eller stärka något

¹² Ett lokalt utvecklingsprojekt och en mötesplats i Höga Kusten-regionen som syftar till att attrahera, välkomna och behålla internationell talang.

individanpassade insatser, strukturerad samverkan och ett tydligare arbetsgivarperspektiv är centrala faktorer för att uppnå hållbara övergångar till arbete eller studier.

Flera projekt inom programområde A visar hur samordnade insatser kan bidra till att stärka individers möjligheter till kompetensutveckling, omställning och inträde på arbetsmarknaden, vilket ligger i linje med programmets prioritering av livslångt lärande och aktiv inkludering. Erfarenheterna från exempelvis Skiss+, OPIS och Kompetens Västsverige visar att strukturerade samverkansmodeller mellan Arbetsförmedlingen och kommuner kan förbättra möjligheten att erbjuda mer sammanhållna och individanpassade stödinsatser. När aktörer arbetar med gemensam planering, kontinuerlig uppföljning och tydliga roller i individprocessen kan insatser samordnas mer effektivt och genomföras mer sammanhållet. Detta bidrar i sin tur till att minska risken för parallella eller fragmenterade stödinsatser och skapar bättre förutsättningar för progression mot arbete eller studier.

Projekten Samstart och Samstart+ illustrerar betydelsen av att identifiera och stödja individer redan under utbildningstiden. Genom att etablera strukturer för samverkan mellan skola och Arbetsförmedlingen skapas bättre förutsättningar för en mer likvärdig övergång från skola till arbetsliv för unga med funktionsnedsättning. De resultat som uppnåtts inom Samstart indikerar att ett tidigarelagt och mer samordnat stöd kan bidra till att öka andelen unga som etablerar sig i arbete eller studier. Liknande erfarenheter återfinns i projekt riktade mot långtidsarbetslösa, där individnära arbetssätt och stöd från olika kompetenser utifrån den arbetssökandes behov har visat sig bidra till tydlig progression även för deltagare med komplexa behov. Detta ligger i linje med ESF+ programmets målsättning att stärka arbetsmarknadsdeltagandet för grupper som har en svag ställning på arbetsmarknaden och att förebygga långvarig arbetslöshet. Den modell som utvecklats inom projektet har dessutom integrerats i ordinarie verksamhet, vilket stärker möjligheten till långsiktiga effekter.

Resultaten visar vidare att ett mer utvecklat arbetsgivarperspektiv är centralt för att uppnå programmets mål om bättre matchning mellan arbetskraftens kompetens och arbetsmarknadens behov. Förstudien Öka arbetsgivarnas förmåga samt erfarenheter från andra projekt visar att arbetsgivare i högre grad efterfrågar långsiktiga samarbeten, tydligare processer och bättre framförhållning i matchningsarbetet. Samtidigt visar projekten att arbetsgivare, särskilt i branscher med rekryteringsbehov, är beredda att bidra till kompetensutveckling genom praktik och arbetsträning när matchningen är väl förberedd och stödet är tydligt organiserat. Detta indikerar att ett mer strategiskt och systematiskt arbetsgivararbete kan bidra till att stärka arbetsmarknadens kompetensförsörjning och samtidigt skapa fler inträdesmöjligheter för personer långt från arbetsmarknaden.

Detta pekar sammantaget på att erfarenheter från projekt inom programområde A kan användas i utformning av effektivt stöd till de arbetssökande som bedöms ha behov av ett samordnat stöd för att nå arbete eller studier. Nära koppling till arbetsgivare, individanpassat stöd från de kompetenser som den arbetssökande har behov av, samt nära samverkan med andra aktörer är arbetssätt som är effektiva i

mötet med arbetssökande som står långt från arbetsmarknaden. Projekten bidrar med praktiska, vägledande exempel på hur sådant stöd kan utformas.

De nationella projekten inom programområde B, särskilt Onward och Equip, illustrerar hur ESF+ kan bidra till att förstärka och skala upp arbetsmarknadspolitiska insatser med fokus på långtidsarbetslösa. Projekten omfattar ett mycket stort antal deltagare och resultaten indikerar att en betydande andel av deltagarna övergår till arbete eller studier inom relativt kort tid efter avslutad insats. Detta tyder på att kombinationen av rustande och matchande insatser, genomförda via upphandlade matchningstjänster, kan bidra till att minska långtidsarbetslösheten och stärka deltagarnas anställningsbarhet.

Flera projekt belyser även hur ESF+ kan bidra till att stärka regional kompetensförsörjning och möta arbetsmarknadens strukturella förändringar. Initiativ inom programområde D och angränsande projekt, såsom Innovativ rekrytering till norra Sverige och Hållbarhet i mobilitet, adresserar utmaningar kopplade till geografisk rörlighet, demografiska förändringar och den gröna omställningen. Erfarenheterna visar att kompetensförsörjningsfrågor i glesbefolkade regioner kräver samordnade insatser mellan nationella, regionala och lokala aktörer samt arbetssätt som tar hänsyn till regionala förutsättningar. Projekten bidrar därmed till att utveckla strukturer och samverkansformer som kan stärka arbetsmarknadens funktion även i områden med särskilda utmaningar.

Sammantaget indikerar resultaten att ESF+ projekten bidrar till att utveckla arbetssätt som stärker individers anställningsbarhet, förbättrar matchningen mellan arbetssökande och arbetsgivare samt främjar mer inkluderande arbetsmarknader. En central fråga är i vilken utsträckning de modeller och arbetssätt som utvecklas inom projekten kan integreras i ordinarie verksamhet. En sådan implementering är avgörande för att säkerställa att projektens resultat bidrar till långsiktiga strukturella effekter i linje med ESF+ programmets mål om hållbar sysselsättning, kompetensutveckling och social inkludering.

Utifrån projekten kan följande övergripande iakttagelser särskilt lyftas fram i relation till ESF+ programmets mål:

- Samverkan mellan aktörer stärker genomförandet av aktiva arbetsmarknadsinsatser. Gemensamma arbetssätt mellan Arbetsförmedlingen, kommuner och andra aktörer förbättrar möjligheterna att erbjuda sammanhållna stödinsatser till personer långt från arbetsmarknaden.
- Individanpassade och samordnade insatser bidrar till ökad anställningsbarhet. Samverkan, strukturerad uppföljning och individuella handlingsplaner stärker deltagarnas progression mot arbete eller utbildning.
- Ett utvecklat arbetsgivararbete är centralt för bättre matchning. Tydligare samarbetsformer och mer strategiskt arbetsgivararbete kan öka arbetsgivares möjligheter att ta emot personer långt från arbetsmarknaden.

- Tidiga insatser kan förebygga långvarigt utanförskap. Erfarenheterna från Samstart visar att stöd under utbildningstiden kan stärka etableringen på arbetsmarknaden för unga med funktionsnedsättning.
- En struktur och ett arbetssätt har byggts upp och tagits vidare genom de nationella projekten inom programområde B. Det bidrar till att en betydande andel deltagare går vidare till arbete eller studier och kan bidra till att förhindra och minska långtidsarbetslöshet.
- Regional samverkan är viktig för hållbar kompetensförsörjning. Projekt i glesbefolkade regioner visar behov av systemorienterade arbetssätt som stärker geografisk rörlighet och samordning mellan aktörer.